

DIGITALIZAREA INSTITUȚIEI EDUCAȚIONALE. ROLUL ACTORILOR EDUCAȚIONALI

SÎRGHI Angela, drd., lector univ., IFC,
SÎRGHI Serghei, dr., conf. univ., USEFS

Rezumat: *Tehnologiile educaționale digitale au un potențial semnificativ pentru îmbunătățirea generală a calității educației, cu condiția că aceste tehnologii sunt alese corect și utilizate eficient, ținând cont de abordările pedagogice adecvate. Întrucât tehnologiile educaționale digitale nu reprezintă o soluție la toate problemele educaționale, se recomandă o analiză minuțioasă înainte de implementare. Pentru a atinge potențialul maxim al tehnologiilor digitale, actorii implicați în procesul educațional trebuie să-și formeze competențe digitale noi și să se concentreze pe planificarea și dezvoltarea pe termen lung. Criza COVID-19 a accelerat procesul de digitalizare a procesului educațional, implicând schimbări la nivel organizațional, pedagogic și tehnologic.*

Cuvinte cheie: *tehnologii educaționale digitale, sistem de management educațional, platforme educaționale, învățare mixtă, învățare online, evaluare.*

DIGITALIZATION OF THE EDUCATIONAL INSTITUTION. THE ROLE OF EDUCATIONAL ACTORS

Abstract: *Digital educational technologies have a significant potential for the overall improvement of the quality of education, provided that these technologies are chosen correctly and used effectively, taking into account appropriate pedagogical approaches. As digital educational technologies are not a solution to all educational problems, a thorough analysis before implementation is recommended. To reach the full potential of digital technologies, actors involved in the educational process need to develop new digital skills and focus on long-term planning and development. The COVID-19 crisis has accelerated the process of digitization of the educational process, involving changes at the organizational, pedagogical and technological level.*

Keywords: *digital educational technologies, educational management system, educational platforms, blended learning, online learning, assessment.*

Transformarea digitală a instituțiilor educaționale este un proces inevitabil pe măsură ce tehnologia evoluează în mod constant. Pe de altă parte, principiile, instrumentele, conceptele și abordările de bază ale educației digitale, pot ajuta procesul educațional tradițional, în care metodele de predare și învățare, rămân neschimbate în timp.

Unul dintre conceptele recomandate pentru integrarea cu succes a tehnologiilor digitale în procesele de predare și învățare este abordarea transformării digitale a întregii instituții educaționale. Această abordare este completă și cuprinde toate aspectele unei instituții educaționale, ținând cont de: organele de conducere și de luare a deciziilor, politici educaționale, codul deontologic, metodele de predare – învățare - evaluare, curricula, infrastructura, soluții hardware și software, metode și resurse de predare, relații de tipul profesor-profesor și profesor-student,

dezvoltare profesională a cadrelor didactice, dezvoltarea competențelor digitale ale profesorilor și studenților, activități extracurriculare și conlucrarea cu comunitatea. Astfel această abordare ar trebui să rezulte în crearea unui mediu educațional sigur și de calitate în format online sau mixt.

Rolul managerilor instituției educaționale în procesul de organizare a mediului educațional în format online sau mixt. În contextul actual al pandemiei globale, sistemele educaționale încurajează transferul procesului educațional tradițional în mediul online. Astfel profesorii sunt obligați să predea în timp real prin instrumente de videoconferință, conform orarului tradițional. Partea pozitivă a acestei soluții ad-hoc este că instituția educațională asigură contactul profesor - elev/student în format live, cu un nivel minim de competență digitală a profesorilor. Cu toate acestea, partea negativă a acestei soluții este legată de:

- probleme de sănătate (5-6 ore pe zi petrecute în fața ecranului calculatorului sau a altui device);
- probleme economice (necesitatea de a asigura fiecare elev/student cu un dispozitiv digital și accesul la Internet rapid);
- probleme educaționale, cum ar fi absența materialelor digitale de învățare, un sistem de management educațional (LMS), lipsa instruirii diferențiate și a oportunităților de învățare autoreglată.

Una dintre principalele condiții prealabile pentru succesul învățării online și în format mixt este decizia conducerii instituției educaționale de a utiliza un singur sistem de management educațional, care să fie utilizat de toți profesorii și toți elevii/studenții. Această platformă educațională se referă la un software specializat (platformă) care include mai multe funcționalități menite să sprijine administrarea cursurilor, comunicarea, publicarea online și evaluarea [6]. Profesorul folosește sistemul de management educațional pentru a crea un mediu de învățare online prin adăugarea de materiale de învățare interactive care sunt dezvoltate pentru a stimula și angaja învățarea elevilor/studenților (*de exemplu*, lecții cu text, imagini, grafice, videoclipuri, întrebări și răspunsuri încorporate) și activități de învățare care stimulează interacțiunea (*de exemplu*, forumuri de discuții, sarcini provocatoare) și asigură finalizarea cursului cu succes. Un exemplu de platformă educațională LMS ar putea servi MOODLE sau Google Work Space. Conducerea instituției educaționale trebuie să fie conștientă de faptul că predarea și învățarea de succes organizată în format online și mixt se desfășoară în cadrul unei singure platforme educaționale online, într-un spațiu virtual educațional utilizat de toți profesorii și elevii/studenții, cu acces liber 24 de ore pe zi, șapte zile pe săptămână, 365 de zile pe an. În contextul predării tradiționale, acest spațiu online prezintă o valoare adăugată și o extindere profesională a instituției educaționale și un sprijin necesar

pentru învățarea față în față, și ulterior trebuie să devină o parte integrantă a experienței educaționale a unui elev/student din secolul XXI [3].

Alegerea platformei educaționale LMS este un moment responsabil și se realizează în baza funcționalităților sale, cum ar fi:

- reutilizarea claselor online în următorul an de studii, păstrând conținutul didactic;
- monitorizarea detaliată a activităților și a sarcinilor realizate de către elevi/studenti în cadrul sistemului care permite evaluarea formativă și sumativă corectă;
- schimbul organizat de materiale didactice de înaltă calitate la nivel național și la nivel de instituție;
- asigurarea unui mediu complet sigur (datele sunt stocate pe un server local, nu există o colectare ascunsă a datelor utilizatorului, nici o publicitate și o posibilă utilizare abuzivă a datelor);
- evaluarea obiectivă, atât formativă, cât și sumativă.

Pentru ca conducerea instituției educaționale să poată asigura calitatea învățării online, este necesară o bună înțelegere a caracterului său asincron. În timpul orelor online, toți elevii/studentii studiază conținutul educațional oferit de profesorii lor și participă la activitățile de învățare planificate. Deși sarcinile și activitățile de învățare la care participă elevii/studentii au un termen limită clar definit, acest lucru nu înseamnă că toți elevii/studentii trebuie să învețe în același timp. Spre deosebire de lecțiile tradiționale, învățarea online înseamnă învățarea în ritmul tău. Cu alte cuvinte, studenții pot studia în mod independent materialele postate pe internet și apoi pot testa cunoștințele dobândite. Acest lucru transformă sistemul LMS într-un mediu de învățare eficient. Materiale didactice pot fi accesate de câte ori e nevoie. Acest lucru este benefic în special pentru acei studenți care au nevoie de mai mult timp pentru a însuși un material sau pentru a realiza o sarcină. În spațiul educațional online de asemenea se poate stabili contact cu profesorii pentru ajutor și sprijin, elevii/studentii pot interacționa cu semenii lor în contextul educațional, în primul rând prin comunicare asincronă scrisă care vizează o înțelegere mai profundă a conținutului didactic studiat. Pe lângă interacțiunea educațională scrisă în cadrul platformei educaționale pentru învățarea online, profesorii și elevii/studentii se întâlnesc sincron folosind instrumente de comunicare (*de exemplu*, MS Teams, Google Meet, Zoom) [4].

Rolul profesorilor în procesul de organizare a mediului educațional în format online sau mixt. Pentru a-și îndeplini misiunea profesională în spațiul online, profesorul este obligat să creeze clasele/grupele online în cadrul sistemului de management educațional. Pentru fiecare clasă/grupă online se cere următoarele:

✓ *materiale interactive de învățare*: lecții cu conținuturi didactice selectate, care reflectă cele mai importante caracteristici ale temei studiate și întrebări încorporate care asigură înțelegerea

conținutului didactic prin feedback programat; lecții video cu durata până la 10 minute; chestionare care permit autoevaluarea în bază conținutului prezentat; link-uri către manuale digitale cu instrucțiuni clare despre ce trebuie utilizat și în ce mod.

✓ *sarcini obligatorii și suplimentare* (pentru învățare corectivă sau suplimentară) care contribuie la construirea cunoștințelor (*de exemplu*, forumuri online în care profesorul pune întrebări interesante care încurajează elevii/studentii să comunice, exprimând opinii și comentarii în scris), iar ca rezultat se obține o reflecție și o înțelegere mai bună a subiectului;

✓ *timpul (termenul limită) clar precizat* pentru îndeplinirea sarcinilor obligatorii și suplimentare. Prin urmare, profesorul trebuie să programeze activități săptămânal și să precizeze sarcinile și termenul limită de realizare.

Pe parcursul studiilor, de exemplu în cadrul unei săptămâni, elevii/studentii învață în cea mai mare parte asincron prin interacțiunea cu materialele de învățare și discuții cu colegii, fiind îndrumați de profesor prin comunicare scrisă, oferindu-le feedback. În cazul clasei tradiționale, cu interacțiunea față în față, profesorul supraveghează activitatea elevilor/studentilor. La fel se întâmplă și în spațiul online, cu diferența că comentariile (feedbackul) se oferă asincron. Sarcina profesorului este de a construi o comunitate dinamică de învățare prin colaborare. Prin inițierea discuțiilor pe forumuri, atribuirea de sarcini stimulative și oferirea de feedback în timp util, profesorul contribuie la dezvoltarea cognitivă a elevilor/studentilor săi. Interactivitatea mediului încurajează dezvoltarea gândirii logice și critice. Spațiul online permite profesorilor să ofere, de asemenea, instruire diferențiată, individualizată și personalizată într-un mod mai eficient.

Rolul profesorilor în procesul de evaluare a performanței elevilor/studentilor în spațiul online este deosebit de important. Evaluarea este procesul de achiziționare a informației despre ceea ce știu studenții sau despre ceea ce au învățat în timpul experienței lor educaționale online. Dacă instituția educațională abordează în mod responsabil aplicarea unui sistem de management educațional, atunci va fi o dovadă clară a ceea ce au realizat elevii/studentii, iar profesorul, precum și serviciile competente de consiliere, vor avea o perspectivă completă referitor la activitatea și colaborarea lor.

Evaluările formative au loc în timpul învățării online și sunt folosite pentru a determina cât de bine un elev/student își formează cunoștințele folosind materialele didactice disponibile și participând la activitățile planificate. Cel mai bine este ca evaluarea formativă să fie regulată, consecventă și să ofere feedback critic elevilor/studentilor. Evaluările sumative confirmă cât de mult resursele disponibile și activitățile concepute au contribuit la atingerea rezultatelor învățării. Dacă sunt suspiciuni la corectitudinea evaluării în mediul online, se recomandă testarea cunoștințelor prin teste care conțin întrebări deschise care nu pot fi accesate pe Google și/sau testare online prin instrumente de videoconferință. Evaluarea reciprocă dintre elevi/studenti de asemenea

ar trebui să fie utilizată, iar rezultatele evaluării să fie considerate pentru a identifica domeniile de îmbunătățire și pentru a se asigura că resursele și activitățile disponibile răspund nevoilor și cerințelor de învățare.

Rolul elevilor/studentilor în procesul de organizare a mediului educațional în format online sau mixt. Există trei caracteristici principale ale mediului de învățare online al elevilor/studentilor, care trebuie abordate, discutate și îmbunătățite în timp, dacă sunt considerate inadecvate: un dispozitiv digital (calculator, laptop) pentru a studia (a face temele) acasă, o conexiune la Internet și un loc de lucru confortabil pentru a studia [1].

Elevii/studentii sunt obligați să studieze materialele didactice plasate de profesor pe platforma educațională, să efectueze sarcinile obligatorii, să participe la comunicarea asincronă pe forumurile online, precum și la comunicarea sincronă prin instrumente de videoconferință (de exemplu, MS Teams, Google Meet, Zoom). O altă recomandare este activitate de evaluare reciprocă de la student la student. Acest mod de evaluare, cu utilizarea tehnologiei (adică, LMS), îi pune pe studenți în situația de a revizui și evalua reciproc munca celuilalt. O astfel de activitate oferă fiecărui elev/student ocazia, în timp ce evaluează munca altcuiva, să-și verifice și consolideze cunoștințele și apoi să-și comunice feedback-ul într-un mod consistent și structurat, indicând modalități de îmbunătățire. Procesul de evaluare reciproc are un impact extrem de pozitiv asupra învățării într-un mediu online [2].

Pentru elevi/studenti, un beneficiu extrem de important care vine din învățarea online este dezvoltarea învățării autoreglate. Pentru a avea succes, elevii/studentii trebuie să învețe să-și planifice timpul și să-și asume responsabilitatea pentru învățarea lor. Profesorul este prezent pentru a-i sprijini prin resurse online bine concepute și activități atât asincrone, cât și sincrone.

Concluzii. Implementarea sistemului de management educațional (LMS) în cadrul instituției de învățământ oferă oportunități de învățare online și mixtă, în care elevii/studentii au un control mai mare asupra învățării, ceea ce face ca învățarea să fie auto-ritmată. În comparație cu procesul de învățare convențional, în care învățarea are loc într-un grup, în aceeași sală cu profesorul sau alți studenți, procesul de învățare online și mixt oferă noi oportunități educaționale.

Bibliografie:

1. Bonk, C. J., Graham, C. R. The Handbook of Blended Learning: Global Perspectives, Local Designs, published by Pfeiffer, USA, 2006, ISBN-13: 978-0-7879-7758-0
2. Brut M. Instrumente pentru e-learning: ghidul informatic al profesorului modern. Iași: Polirom, 2006. ISBN: 973-46-0251-9

3. Uglješa Marjanović, Whole School Approach to online and Blended Teaching and Learning. Recommendations for ERI SEE members. Belgrade, May 2021, ISBN 978-86-902616-3-5

4. Osguthorpe, R. T. , Graham,C.R. Blended Learning Environments: Definitions and Directions, Brigham Young University, 2003, available at https://www.researchgate.net/publication/234598856_Blended_Learning_Environments_Definitions_and_Directions

5. Graham, C.R., Allen, S., Ure, D. Benefits and challenges of blended Learning environments. In: Encyclopedia of information science and technology, pp. 2530259, Hershey, PA: Idea Group, 2005.

6. Johannesen Monica, Virtual learning environments as sociomaterial agents in the network of teaching practice, September 2012, Computers & Education 59(2):785–792